

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1193

26.04.2019

Директору Державного бюро
розслідувань
ТРУБІ Р.М.

Шановний Романе Михайловичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народних депутатів України Мартовицького А. В. та Шурми І. М., оголошений на засіданні Верховної Ради України 26 квітня 2019 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.
матеріали на 12 арк. - тільки адресату

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Україна, 01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5
тел. (044) 255 26 23, E-mail: Martovytskyi.Artur@rada.gov.ua

№ 251-1/31

від «24» квітня 2019 року

Директору Державного бюро розслідувань
ТРУБІ Р.М.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

щодо притягнення посадових осіб Уряду України та МОЗ України до кримінальної та адміністративної відповідальності в частині завдання збитків «Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України» в особливо великих розмірах

Шановний Романе Михайловичу!

Відповідно до ч.2 ст.19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Законність діяльності державної організації «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою за напрямом підготовки «Медицина» і «Фармація» (далі – Центр тестування) викликала багато запитань, у зв'язку з чим мною неодноразово було скеровано відповідні депутатські звернення.

Центр тестування - є державною неприбутковою організацією, на яку Міністерством охорони здоров'я України покладено функцію зовнішнього контролю з оцінки якості підготовки фахівців у галузі охорони здоров'я та встановлення її відповідності стандартам вищої освіти шляхом проведення стандартизованого тестування у формі ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок».

Державною аудиторською службою України у плановому порядку проведено державний фінансовий аудит діяльності Центру тестування за період з 01.01.2015 року по 01.07.2018 року.

Згідно наданої відповіді Держаудитслужби аналіз фінансово-господарської діяльності Центру тестування засвідчив, що, попри свій неприбутковий статус, за результатами діяльності 2015 року Центр тестування був збитковим на суму 182,0 тис. грн., а у 2016 та 2017 роках отримав прибутки на суму 62,0 тис. грн та 311,0 тис. грн відповідно, що свідчить про наявні недоліки в плануванні доходів та здійсненні витрат.

Недотримання вимог норм чинного законодавства України призвело до здійснення Центром тестування зайвих витрат на оплату праці на загальну суму 580,4 тис. грн, а неефективні управлінські рішення щодо залучення сторонніх осіб для виконання робіт, які передбачені посадовими інструкціями штатних працівників, - до здійснення Центром додаткових витрат на оплату праці на загальну суму 266,4 тис. грн.

При цьому зазначено, що єдиним джерелом доходів Центру тестування були надходження від надання послуг із проведення у навчальних закладах ліцензійних інтегрованих іспитів, а також від проведення у 2017-2018 роках міжнародних іспитів IFOM.

Однак нормативно-правових актів, які регламентують порядок визначення вартості послуг з організації та проведення Центром тестування ліцензійних інтегрованих іспитів, немає, а затверджені методики планування мають низку недоліків.

Відсутність внутрішнього контролю за правильністю формування вартості послуг призвело до необґрунтованого завищення фактичної вартості послуг із проведення у 2017 році міжнародних іспитів на загальну суму 199,4 тис. грн, а неефективні управлінські рішення під час організації та проведення 12.05.2017 міжнародного порівняльного іспиту IFOM не забезпечили відшкодування здійснених Центром витрат на проведення зазначеного іспиту на суму 154,2 тис. гривень.

Також, за матеріалами Держаудитслужби України в газеті "Ваше здоров'я" 14.12.2018, №49-50 опубліковано статтю «Центр тестування МОЗ завдав державі збитків на мільйони гривень», в якій зазначено наступне:

«Під час перевірки Центру тестування МОЗ аудитори виявили порушення в його роботі, що спричинили збитки на суму понад 3 млн грн. Основні з них пов'язані з недостатньою ефективністю управління, відсутністю зовнішнього та внутрішнього контролю за діяльністю Центру. Зокрема, протягом 2015-2017 років Центр виплатив заробітних плат майже на 700 тис. грн більше, ніж було потрібно: співробітників, які працювали за сумісництвом, необґрунтовано преміювали, а деяким працівникам доплачували за роботу, яка й так входила в їх (або інших штатних осіб) посадові обов'язки. Наприклад, програміст отримав додаткових 7 тис. грн за ведення сторінок Центру у Facebook і Twitter, хоча мусив це робити відповідно до посадової інструкції.

Окрім того, укладалися угоди цивільно-правового характеру на надання послуг, передбачених посадовою інструкцією для штатних працівників Центру. Зокрема, Григорій Булах, чоловік директора Центру тестування Ірини Булах, протягом аудиторського періоду отримав на підставі такого договору винагороду

на суму понад 150 тис. грн. за виконання робіт із пакування, відправки та часткової технічної перевірки екзаменаційних матеріалів і буклетів для ліцензійних іспитів (при цьому виконання таких видів робіт передбачено посадовими обов'язками працівників відділу логістики тестових іспитів Центру, який складається із 9 осіб). За аналогічною схемою отримували кошти ще троє осіб. Крім того, в аудиторському звіті зазначають: «В угодах цивільно-правового характеру відсутні вимоги щодо наявності освіти та досвіду залучених осіб, що ставить під сумнів їх кваліфікацію».

Також Центр недоотримав понад 150 тис. грн від МОЗ через неефективні управлінські рішення, зокрема не укладав жодних договорів про відшкодування вартості проведення міжнародного іспиту IFOM. За словами директора Центру МОЗ України повинен був повернути кошти після іспиту, але не зробив цього.

Ще півмільйона гривень було втрачено через неточності в розрахунку вартості послуг. Наприклад, згідно з договором з ЛНМУ ім. Данила Галицького Центр повинен був проводити іспит для 18 студентів, а фактично провів для 32. Крім того, 144 тис. грн збитків завдано внаслідок виготовлення майже 9 тис. зайвих бланків для проведення іспитів.

Більше ніж 800 тис. грн Центр втратив через здійснення безкоштовних тестувань «Крок» для студентів НМУ ім. О. О. Богомольця у 2015-2017 роках. Згідно з угодою про співпрацю в університеті були орендовані приміщення. Та аудитори наголошують: у тексті угоди не йшлося про те, що тестування студентів мало бути безкоштовним. Згодом НМУ розірвав у суді угоду про співпрацю та змусив Центр виплатити близько 60 тис. грн за комунальні послуги. Водночас Центру тестування так і не відшкодовували проведення іспитів для студентів вишу».

Окремо звертаю Вашу увагу, що 17 грудня 2018 року між Міністерством охорони здоров'я України та Національною радою медичних екзаменаторів Сполучених Штатів Америки NBME (National Board of Medical Examiners) було укладено договір про надання послуг №165.

Відповідно до умов цього договору в українській медичній освіті планувалося провести порівняльне дослідження якості за допомогою екзаменаційної програми іспиту IFOM у комп'ютерному web-форматі.

Зокрема планувалося визначити слабкі сторони медичної освіти в Україні та побачити, які навчальні програми потребують вдосконалення. Пробне проведення тестування IFOM дало вражаючі висновки щодо доцільності використання методики. Тому низькі результати українських студентів стали наслідком неспівпадіння протоколів невідкладної допомоги в американській і українській програмах університетів. І мова йде не про рівень розвитку науки – а про відповідність обладнанню і лікам в українських лікарнях.

Вперше IFOM відповідно до постанови Кабінету Міністрів України (КМУ) №275 пройшов в Україні 15 березня 2019 року, як так зване міжнародне моніторингове дослідження якості медичної освіти України. За змістом це дослідження полягало тільки в проведенні іспиту IFOM і жодного моніторингового дослідження якості медичної освіти не проводилося.

Зазначимо, що з бюджету на IFOM в 2018 році витрачено майже 22 млн. грн, передбачених на підготовку медиків для університетів підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я України. Кошти за іспит IFOM МОЗ влітку намагалося через Центр тестування перевести в США в NBME з порушенням закону про державні закупівлі. Протягом липня та серпня керівництво Центру тестування пояснювало, що це незаконно і цього робити не буде.

Тоді МОЗ України, бажаючи «провести цей іспит понад усе» було змушене внести зміни до постанови КМУ №275, якою ці кошти може переводити в США безпосередньо МОЗ України. До постанови КМУ №117 було внесено зміни й відповідно було дозволено МОЗ України зробити 100% передоплату в США в сумі \$575.000. Додатковими умовами було передбачено, що в тестуванні візьме участь максимальна кількість студентів-медиків і укладання з NBME Договору №165 від 17 грудня 2018 року. Згідно даного договору МОЗ України закуповувало в NBME послугу з проведення іспиту IFOM.

Відповідно до вказаного Договору «Виконавець зобов'язаний на свій розсуд вибрати окрему організацію для адміністрування», а в п.8. Відповідальність сторін відзначається, що: «Замовник (тобто МОЗ України) зобов'язується звільнити Виконавця (NBME), його керівництво... від витрат і податків, збитків і адвокатських гонорарів, в разі заяви будь-якою особою вимог, що виникають з Послуги, що надається...»; «Замовник (МОЗ України) підтверджує і розуміє, що Виконавець (NBME) не несе відповідальності на будь-які дії або бездіяльність Адміністратора Випробування (Центр тестування)... Виконавець буде прагнути, щоб Адміністратор Випробування мав мотивацію виконувати свою роль, в тому числі шляхом покладання на нього ризику зазнати суттєвих санкцій...».

У цьому Договорі МОЗ України не передбачило ніяких санкцій до Виконавця (NBME) в разі зриву тестування з будь-яких причин. Це дивно, адже подібні умови типові для договорів та захищали б українську сторону від можливих зривів, а отже звинувачення Уряду в нераціональному використанні коштів. Проте МОЗ України гарантував звільнення всіх причетних до проекту співробітників Виконавця (NBME) від витрат і податків, збитків і адвокатських гонорарів, в разі заяви будь-якою особою вимог.

А далі більше, МОЗ наполіг на включенні в договір можливість санкцій (до кого?) до підпорядкованої МОЗу української організації, яка буде адмініструвати випробування на території України (тобто Центр тестування).

Отже, з цього випливає запитання - Чи захищає цей Договір інтереси Української сторони? Відповідно до аналітичного матеріалу Центру тестування, тест IFOM ніде в світі не використовувався й загалом не проводився на національному рівні в жодній країні.

Відповідно до Закону України «Про Вищу Освіту» Центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки є Міністерство освіти і науки. Відповідно до ст.10 цього закону – «Стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки утворює Науково-методичну раду, яка за

участю Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти розробляє методологію, методичні рекомендації щодо розроблення стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти, а також науково-методичні комісії, що розробляють стандарти освітньої діяльності та стандарти вищої освіти. Стандарти вищої освіти за кожною спеціальністю розробляє центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням пропозицій галузевих державних органів, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти, і галузевих об'єднань організацій роботодавців та затверджує їх за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.».

Окрім того, відповідно до ч.1 ст. 48 Закону України «Про вищу освіту» - мовою викладання у закладах вищої освіти є державна мова. Отже, **примусове** проведення частини тестувань англійською мовою є порушенням норм чинного законодавства України.

Такі вчинені дії посадових осіб МОЗ України у змові з Центром тестування та неприбутковою організацією, що створена та існує за законодавством США, якій сплачуються кошти платників податків - громадян України, вказують на ознаки корупції в Міністерстві охорони здоров'я України, про те, що Міністерство неправомірно розтрачає державні кошти.

У відповідності до статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України», з метою недопущення порушення Конституції України, законодавства України, вимагаю притягнути до кримінальної та адміністративної відповідальності посадових осіб Уряду України та МОЗ України, дії яких вказують на ознаки корупції та призвели до завдання збитків «Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України» в особливо великих розмірах.

Про результати розгляду депутатського запиту повідомити мене в установленому законодавством порядку.

Додаток: 12 арк.

Народний депутат України

Артур Мартовицький d51

Народний депутат України

Ігор Шурма